

ZÁPISNICA

z rokovania Rady Odborového zväzu SAV

dňa 02. apríla 2025

Prítomní: zo 42 základných organizácií OZ SAV boli prítomní delegáti z 38. základných organizácií, čo je účasť 90 %. Rokovanie Rady OZ SAV bolo uznášaniaschopné.

Program:

1. Otvorenie rokovania, privítanie hostí, voľba mandátovej a návrhovej komisie.
2. Informácie predsedu SAV Pavla Šajgalíka o aktuálnej situácii v SAV, o výsledkoch činnosti SAV za uplynulé obdobie a rozpočte SAV na rok 2025.
3. Vystúpenie prezidentky KOZ SR Moniky Uhlerovej k činnosti odborov za uplynulé obdobie a k aktuálnym úlohám odborov v roku 2025.
4. Diskusia k vystúpeniam zástupcov predsedníctva SAV a prezidentky KOZ SR.
5. Informácia predsedu OZ SAV Petra Magdolena o činnosti OZ SAV v roku 2024 a načrtnutie úloh na nasledujúce obdobie.
6. Správa o stave čerpania rozpočtu OZ SAV za uplynulé obdobie a návrh rozpočtu na rok 2025. Správa revíznej komisie o hospodárení OZ SAV. Schválenie rozpočtu na rok 2025.
7. Návrhy zástupcov ZO do novej kolektívnej zmluvy.
8. Rôzne
9. Diskusia, schválenie uznesenia, záver.

ad. 1.

Rokovanie Rady OZ SAV z poverenia výboru OZ SAV otvorila a viedla podpredsedníčka Michaela Sojková. Privítala hostí - predsedu SAV Pavla Šajgalíka (dosluhujúceho predsedu SAV), Martina Venharta (novozvoleného predsedu SAV), prezidentku KOZ SR Moniku Uhlerovú a delegátov a účastníkov Rady OZ SAV. Schválený bol program rokovania.

ad. 2.

Predseda SAV Pavol Šajgalík vo svojom vystúpení informoval, že SAV sa momentálne nachádza v relatívne vyhovujúcej situácii, nakoľko SAV získala z Plánu obnovy a odolnosti financie na výkonnostné odmeňovanie. Zmluva bola podpísaná s Petrom Kmecom, podpredsedom vlády SR pre Plán obnovy a odolnosti a znalostnú ekonomiku. Touto zmluvou s finančným krytím SAV získala motivačný nástroj pre ústavy. Problémy sú s Výskumnou agentúrou, ktorá mešká s platbami. Rozpočet SAV pre rok 2025 je dobrý, avšak vo financovaní projektov zväzujú ruky SAV výdavkové limity. V prípade podpísania Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa SAV vyplatí všetkým zamestnancom avizovaných 800 EUR.

ad. 3.

V úvode svojho príhovoru prezidentka KOZ SR Monika Uhlerová konštatovala, že na pôde Odborového zväzu SAV sa cíti veľmi komfortne a vždy sa rada zúčastňuje rokovaní Rady. Čo sa týka Kolektívnej zmluvy na roky 2025 a 2026, jej obsah bol vyjednaný ešte v roku 2024, avšak vláda nebola schopná garantovať podpis samospráv. Podľa posledných informácií vláda prisľúbila samosprávam v máji preddavok z podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb (DPFO) v celkovej sume 150 miliónov EUR. Vyplýva to z návrhu novely zákona o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve. Z uvedeného vyplýva, že podpísanie VKZ je na dobrej ceste (poznámka - vláda SR návrh schválila v stredu 2. 4. 2025).

Aktivity KOZ SR:

a/ narastá trend prenasledovania/prepúšťania odborových funkcionárov (1. marca bol prepustený predseda odborov v Nitre). Cieľom EÚ je pokryť odborovými organizáciami 80 % zamestnancov, na Slovensku je veľmi nízke pokrytie, preto úlohou KOZ SR je posilnenie pozície odborov;

b/ transponovať smernicu EK o minimálnej mzde: „*Smernica (EÚ) 2022/2041 o primeraných minimálnych mzdách v Európskej únii*“. Jej cieľom je zlepšenie pracovných a životných podmienok v EÚ vytvorením rámca pre primeranosť zákonných minimálnych miezd, podporu kolektívneho vyjednávania o stanovovaní miezd a zlepšenie účinného prístupu pracovníkov k právam na ochranu formou minimálnej mzdy, ak je stanovená vo vnútroštátnom práve a/alebo v kolektívnych zmluvách. Smernica sa vzťahuje na pracovníkov v EÚ, ktorí majú pracovnú zmluvu alebo sú v pracovnoprávnom vzťahu, ako sú vymedzené v práve, kolektívnej zmluve alebo zaužívanej praxi platných v každom členskom štáte EÚ, pri zohľadnení judikatúry Súdneho dvora;

c/ boj proti vynúteným živnostiam – narastá ich trend aj v súvislosti s nárastom digitálnych technológií a digitálnou platformovou prácou. KOZ SR spolupracuje v tejto oblasti s MPSVR SR, vytvorili spoločnú pracovnú skupinu;

d/ KOZ SR vypracovala „dôchodkovú doktrínu“ – systém sociálneho zabezpečenia a poistenia. Budúci týždeň organizuje KOZ SR k tejto téme konferenciu (13. dôchodok, I. a II. pilier a ďalšie témy);

d/ sociálny dialóg – je značne formalizovaný, mnoho zákonov ide mimo rezortného vyjednávania, podávajú sa poslanecké návrhy, na ktoré nemajú odbory dosah. T. č. je v hre *Zákon o mimovládnych organizáciách*, ktorý sa dotýka aj odborov a zamestnávateľských organizácií;

e/ rozdiely v odmeňovaní mužov a žien – KOZ SR sa už dlhodobo zaoberá transpozičnými procesmi;

f/ ďalší konsolidačný balík – odbory zatiaľ nič o ňom nevedia, ale majú záujem včas vstúpiť do rokovaní. Pri predchádzajúcom konsolidačnom balíku ho vláda schválila a až následne informovala odbory;

g/ odbory posilnili analytickú činnosť, analýzy sú uvedené na webovej stránke.

Delegátom Rady OZ SAV sa prihovoril aj novozvolený predseda SAV Martin Venhart a uistil zúčastnených o pokračujúcej spolupráci s odborními, akú mal odchádzajúci predseda SAV Pavol Šajgalík. Jeho prioritou bude rozvoj ľudských zdrojov – osobnostný rozvoj a výchova lídrov.

Predseda Peter Magdolen sa odchádzajúcej predsedovi SAV poďakoval za dobrú a konštruktívnu spoluprácu.

ad. 4.

V diskusii boli zaznamenané otázky a odpovede:

V. Páleník (Ekonomický ústav): k Uhlerovej – pri vynútených živnostiach je dôležité vyjednávanie, nakoľko vynútenými živnosťami sa vláda pripravuje o dane; lobisti – týkajú sa každého, avšak hlavnými lobistami sú firmy, neprijímajú sa opatrenia proti nim. Téma 4-dňového pracovného času (napr. zaviesť voľné piatky). Uhlerová vzala otázku ako komentár, nakoľko KOZ SR netvorí legislatívu. Odpovedala, že zo strany politikov nevidí záujem osvojiť si túto tému, pretože vo štvorročnom volebnom období sa neprejavujú okamžité výsledky a tak sa nedajú prezentovať efekty pred kamerami. Zavedenie voľných dní možno preniesť do podnikových KZ;

P. Mano (Ú. etnológie a sociálnej antropológie): ako postupovať, keď sa ukončí pracovný proces nie podľa predstáv pracovníka. Uhlerová – ukončenie pracovného pomeru definuje Zákonník práce, obrátiť sa na pomoc odborovej organizácie, resp. vyšší OZ, poradiť sa s právnikom v klientskom centre KOZ SR. M. Venhart poznamenal, že nie sú to iba záležitosti savkárske, ale aj ústavné (byrokracia v práci);

V. Pavlík (Ú. anorganickej chémie): získanie peňazí na prístroje, keď platby meškajú – Šajgalík odpovedal, že SAV má dobrý pocit, keď vláda investovala do SAV. Vytvoril sa zásobník investícií, peniaze sú v zálohe na prístroje i havarijné situácie. Obmedzenia sú v limitoch a nie je istota, či fond bude stačiť na pokrytie všetkých investícií. Ústav môže požiadať o pôžičku s určením, kedy ju vráti. Podľa toho bude mať ústav krátený rozpočet na nasledujúci rok. Sojková – minulý rok sa schválili projekty, ale zatiaľ platby z Výskumnej agentúry neprišli – údajne je personálne poddimenzovaná a preto nestíha platby;

B. Alfodyová (Chemický ústav): aký má KOZ SR dosah na pripravovaný zákon o mimovládnych organizáciách, môže sa vyvinúť tlak zrušiť odbory? Uhlerová – KOZ SR má možnosť pripomienkovať zákony, ktoré by sa už ďalej mali predkladať bez pripomienok, na poslanecké návrhy nemajú dosah. Zákony môžu pripomienkovať na pôde Tripartity, avšak tvorba legislatívnych zákonov sa nedodržiava. KOZ SR nemá formálny priestor na pripomienkovanie, môže sa iba prezentovať konferenciou, tlačovkou, protestami, podaním podnetov na ústavný súd a Európsku komisiu;

E. Boszodárová (Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV): otázka minimálnej mzdy, ktorá stúpa a ústavy ju musia doplácať. Tým, že sa nivelizuje minimálna a neupravujú sa tabuľky, znehodnocuje sa kvalifikačný prvok. Uhlerová – v kolektívnom vyjednávaní s Úradom vlády stále tlačia na riešenie, odpoveďou sú financie a „lebo konsolidácia“. Odmeňovanie zamestnancov nie je rovnaké, vytvárajú sa rezortné rozdiely, výhodné je mať „rozbitý sektor“ a nie je politická vôľa riešiť túto tému. Do 30. 4. 2025 by mala byť predstavená legislatíva o odmeňovaní v školstve, čo by malo dopad aj na SAV. Šajgalík – SAV bude valorizovať všetkým pracovníkom, zvýšenie 7 % sa bude týkať aj nevedeckých pracovníkov.

I. Matko (Fyzikálny ústav): problémy s bankami súvisia s transakčnou daňou. Uhlerová – odbory sú vyňaté z transakčnej dane ako ochrancovia sociálnych a ľudských práv, transakčná daň sa netýka tretieho sektora, ako sú občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie, ani náboženské spoločenstvá a cirkvi. Štát preniesol zodpovednosť preukázať sa na organizácie, v prípade problémov odporúča sa zmeniť banku;

R. Janík (Ú. ekológie lesa): tým, že sa zvýšila DPH na 23 %, či existuje „finančný vankúš“ pre firmu, ktorá vykonáva zatepl'ovanie budovy. Šajgalík- áno, dá sa poskytnúť pomoc. Poskytnutím pôžičky a vrátenia z rozpočtu v budúcom roku. Otázka na Uhlerovú – aká je motivácia KOZ SR pracovať pre odborárov = láska k odborom a práci pre odbory, aj malé výsledky potešia, preto bojuje.

ad. 5.

Na základe návrhu výboru OZ SAV boli schválené pracovné komisie v zložení:

a/ mandátová: Mária Kačirková, Silvia Rémayová, Viliam Páleník

b/ návrhová: Ľubica Urbániková, Daniela Illéšová, Henrieta Paľová

Predseda OZ SAV Peter Magdolen prezentoval činnosť Odborového zväzu SAV za uplynulý rok. Podrobne informoval zúčastnených delegátov o práci členov výboru a aktivitách odborového zväzu. Prezentácia bude zverejnená sa stránke odborového zväzu SAV.

ad. 6.

Správu o stave čerpania rozpočtu OZ SAV za rok 2024 a návrh rozpočtu na rok 2025 predniesla hospodárka Jana Jankovičová. Revíziu správu o hospodárení Odborového zväzu SAV predniesla predsedníčka revíznej komisie Viera Komínková.

Prezentované dokumenty boli Radou OZ SAV jednomyseľne schválené.

ad. 7.

Návrhy zástupcov ZOOZ do novej kolektívnej zmluvy neboli na Rade OZ SAV, kolektívna zmluva sa riešila v predchádzajúcej diskusii.

ad. 8.

Predseda Peter Magdolen informoval delegátov Rady o registrácii odborových organizácii na Ministerstve vnútra SR. Zo zákona vyplýva povinnosť sa zaregistrovať, avšak v dôsledku nedostatku pracovníkov pre túto agendu zaregistrovanie trvá 50 – 60 dní. Štatutári odborových organizácií môžu podklady poslať predsedovi a on ich bude postupne odovzdávať na MV SR. V rámci diskusie niektorí delegáti prezentovali svoje skúsenosti s bankou. Ďalšia otázka sa týkala odbornej rady čo urobiť, keď riaditeľ odmietol odborovú organizáciu a chcel zriadiť zamestnaneckú radu, aby ovládal zamestnancov, či je konflikt záujmov, keď je štatutár členom odborov.

ad. 9.

Návrhová komisia vypracovala uznesenie, ktoré delegáti jednomyseľne schválili. Uznesenie Rady OZ SAV je prílohou zápisnice.

Podpredsedníčka Michaela Sojková sa poďakovala delegátom za aktívnu účasť na zasadnutí Rady OZ SAV ako aj za prácu v jednotlivých základných organizáciách. S účastníkmi rady sa rozlúčila a zaželala im veľa úspechov v ďalšej práci.

Zapísala:
Mária Kačírková

Schválil:
Peter Magdolen, predseda OZ SAV

Prílohy k zápisnici:

Príloha 1: Uznesenie z Rady OZ SAV